8. detsember 2011

Direktor kiidab

- **Põlva maakonna koolide 10.-12. klasside segavõrkpalli meistrivõistlustel edukalt osalenud õpilasi:**

29. novembril toimusid Räpina Ühisgümnaasiumis Põlva maakonna koolide 10.-12. klasside segavõrkpalli (3T+3P) meistrivõistlused. Põlva Ühisgümnaasiumi võistkond saavutas II koha. Võistkonda kuulusid Merilyn Asi, Joanna Kungus, Reelika Poroson, Alvar Tint, Tõnu Jõks, Harri Oberg, Tauri Sulg. Õpetaja Aivar Haan.

- **Eesti Koolispordi Liidu poolt korraldatud 4.-5. klasside rahvastepalli finaalvõistlusel edukalt osalenud õpilasi:**

24. novembril toimunud Eesti Koolispordi Liidu 4.-5. klasside rahvastepalli finaalvõistlustel Viljandis saavutas Põlva Ühisgümnaasiumi võistkond 8. koha. Võistkonda kuulusid Karl Kannik, Christofer Viilop, Alfred Timmo, Marken Järv, Taniel Sermat, Mathias Rebane, Arned Parman, Ranno Liivago. Võistkonna parim mängija oli Alfred Timmo. Õpetaja Ulvi Musting.

- **Põlva maakonna koolide 6.-9. klasside poiste korvpalli meistrivõistlusel edukalt osalenud õpilasi:**

6. detsembril toimusid Mesikäpa hallis Põlva maakonna koolide 6.-9. klasside poiste korvpalli meistrivõistlused, kus Põlva Ühisgümnaasiumi võistkond saavutas II koha. Võistkonda kuulusid Timm Rainer Maidla, Elar Vanahunt, Karl Kösta Veskus, Siim Villako, Erki Kannik, Siimo Tigasson, Lennart Heinoja, Randy Soosaar, Roland Soosaar. Õpetaja Valeri Zlatin.

Robootika

Robootikaringist saime teada oma klassijuhatajalt Jaagult, kes rääkis, et ringi töö toimub Väimelas sealses Võrumaa Kutsehariduskeskuses ja hakatakse roboteid konstrueerima ja kokku panema. Tehnikahuvilistel lõid sellepeale kohe silmad särama.

Esimesel korral tutvustas meile robotiteemat Väimela õpetaja Urmas Heinaste. Esimene suur küsimus, mis meile esitati oli: Mis asi on robot? Kõik kohalolijad mõtlesid hoolega ning pakuti palju erinevaid arvamusi, kuid lõpuks tuli ka õige vastus: Robot on mehhaaniline seade, mis täidab sellesse sisestatud käske. Näiteks pesumasin, kuhu pannakse mustad riided. Andes talle käskluse neid pesta, käivitub meie valitud pesuprogramm lihtsa nupulevajutusega.

Meile tutvustati kõik etapid, mida me peame läbima, et robot valmis saada. Pärast mitmekordseid käimisi Väimelasse, saime samm-sammult lähemale oma robotitele. Lõpuks, kui põhi oli olemas, moorid ja käigukastid küljes, rattad all, jäi kõik lõpuks selle tülika, kuid vajaliku programmeerimise taha. Ennem kui jõudsime lõpetada oma roboti valmistamise, avanes meil võimalus sõita Tallinna Tehnika Ülikooli ROBOTEX-i võistlus - üritusele. Sinna olid kogunenud robotihuvilised üle Eesti.

Võistlus oli kahte valdkonda jagatud: Joonejärgimis robotid ja Lego robotid. Joonejärgimis roboti võistlusel oli tehtud 4 m pikkune rada, mida robot pidi võimalikult kiiresti läbima. Kiireim aeg oli 5,5 sekundit. Meie Väimela meeskonna aeg oli 22 sekundit. Seega on meil veel arenguruumi palju! Pärast võistlust käisime programmeerimise töötoas, kus selgitati programmeerimise algtõdesid. Päev Tallinnas oli väga õpetlik ja silmaringi avardav.

Soovitan kindlasti inimestel, kellel on vähimatki huvi mehhaanika, robootika või programmeerimise vastu, võtta osa igasugustest õpitubadest ja ringidest. See oskus, mida te sealt saate, aitab teid kindlasti edasises elus.

Lõppkokkuvõttes oli see väga huvitav ning hariv!

Sander Somelar
10.a klassi õpilane

Seiklusrikas päev AHHAA-keskuses

4. novembril suundus 10.b klass peale 5. tundi Tartusse Ahhaa-keskusesse. Kohe sisenedes pakkusid paljudele huvi pingid, mis nägid välja nagu oleksid neil naelad, kuid mis paljude pettumuseks olid siiski ainult kummist. Huvi pakkus ka hiiglase laud koos nõudega ning sinna istudes oli selge pilt, milline võiks olla elu päkapikuna.

Kui giid oli andnud meile mõned õpetussõnad, asusime keskust avastama. Oma julgust said kõik soovi korral proovile panna kas sõites jalgrattaga saali kohal köiel või tirida end lae alla. Võimalus oli seigelda ka peegellabürindis, panna proovile oma tasakaal tunnelis kõndides või viltuse põrandaga majas. Oli võimalus ennast mitmel moel jäädvustada, kas siis varju või lõhkeva õhupalliga pildi kaudu.

Varsti toimus meile esimene töötuba, kus valmistasime kummikarudest DNA mudelit. Selgus, et palju üheksanda klassi teadmistest oli

ununenud ning seetõttu tuletati seda meile veidi eelnevalt meelde. Asusime tegutsema. Ei läinud poolt minutitki, kui juba oli meil olemas esimene vigastatu, kes oli endale traadiga sõrme torganud kohe nii hästi, et veri väljas. See ei jäänud ainukeseks. Igaühe DNA mudel sai isemoodi, sest me kõik oleme ju erinevad. Töötoa lõppedes kadus varsti mõni mudel valmistaja kõhtu, sest kes suudab vastu panna kummikommidele, eriti kui nad veel nii huvitavalt paigutatud on!

Enne teist töötuba oli meil veel aega ringi vaadata. Teises saalis oli meil võimalus tutvuda mereloomade, sipelgate või tibude eluga. Saime ka tulistada veekahurist ja tekitada veest tornaadot.

Kuna me oleme siiski loodusteaduste õppesuuna õpilased, siis ei saanud me kuidagi mööda minna teises töötoas pakutavast – silma lahkamisest. Eelnevalt taas lühike meeldetuletus silma ehitusest ja siis asusime juba kirurgi kitlid seljas ja kindad käes Rakvere Lihakombinaadist kohale transporditud sea silma lahkamise juurde. Juhendaja rääkis, et paljud lapsed lahkuvad enne töö lõppu, sest …, aga meie rühm jäi 100% kõik alles ja silma lahati mõnuga.

Pärast Ahhaa keskust käisime Megazone lasermängus ja pidasime omavahel lahinguid. Oli neid, kes kasutasid mõnda strateegiat, kui ka neid, kes lihtsalt mööda labürinti mööda jooksid ja „tulistasid“. Teine variant oli siiski levinum, sest nii tundus mäng meelelahutuslikum ja lõbusam. Need 20 minutit kulusid seal nii kohutavalt kiiresti, aga sellest piisas megazone pisiku külgesaamiseks.

Oli põnev päev!

Anett Lutsar
10.b klassi õpilane

Kadripulm

Kui õpetaja 24. novembril õhtul kultuurikeskusesse jõudis, oli 10.c klassi kadripulmapidu kohe-kohe algamas. Peiupoisid Marianne ja Mari-Liis siblisid saalis ringi, kadripruut Joonas kohendas veel viimast korda oma valget, küll veidi huulepulgaplekilist pikka kaunist kleiti ja laiaservalist kübarat ning oligi aeg laulatuseks.

Pildil pruut koos peiupoisi ja oma isaga

Pärast meeleolukat, kirikuõpetaja Marise poolt läbi viidud laulatust läks lahti tants ja trall. Iga soovija sai pruudiga jalga keerutada ning uskuge mind, soovijatest puudu ei tulnud. Samuti pandi proovile pruudi oskus sokikannas olevat hiigelsuurt auku kokku nõeluda (olgem ausad, see oskus jättis noorikul küll veel soovida) ning peiu Hedvigi oskused lipsusõlme sidumisel. Ämmade (Elo ja Hanna-Grete) ning äiade (Kevini ja Kevini) jõukatsumisel jäid ülekaalukalt peale peigmehe vanemad. Kui jõukatsumised ning oskuste proovilepanekud tehtud, oligi aeg hakata tantsima ja trallitama. Kuna lõõtsamehed olid kohal, polnud põhjust seda mitte teha. Tantsu ja tralli varjutasid küll sagedased pruudiröövi katsed, kuid lõppkokkuvõttes laabus kõik õnnelikult. Tore oli näha, et külalistena olid kohal ka 10.a ja 10.b klassi delegatsioonid, kelle esindajad said samuti osa 10.c klassi vahvast kadripulmast.

Suured tänud Kati Taalile, kes aitas selle ürituse läbi viia ja hi-hip hurraa tublile 10.c klassilele.

Florika Kolbakova

10.c klassijuhataja

Laulatus

Äiad kätt surumas

Pulmaseltskond

Põnevad näitused

Reedel, 25. novembril käis kaheksandatest klassidest kokku kogutud rühm Tartus näitustel. Kõigepealt külastasime näitust "Teod, karbid ja inimene" Keskkonnahariduse Keskuses. Saalis oli laudade peale pandus karpe ja tigusid, mida saime silmaga vaadata ja käega katsuda. Julgemad isegi maitsesid keedetud tigusid. Need olid äädika maitsega. Saime teada, milliste põnevate kodadega karpe ja tigusid maailmas elab, kuidas inimesed ennast kodadega ehtinud on, kuidas kõlab trompetteo kojast pill, kuidas kasvab pärl, mis on kauriraha, milline on teolimast tehtud näokreem ja palju muudki. Mikroskoobiga saime uurida igasuguseid asju, näiteks hambapastas olevat pärlipuru. Selgus, et päris palju tigusid ja karpe on looduskaitse all.

Pärast seda käisime Botaanikaaias. Näitusel "Ega samblik ole sammal" saime teada, mis vahe on samblikul ja samblal. Samblad on taimed, aga samblikud kuuluvad hoopis seeneriiki. Nägime kümneid erinevaid samblike ja sammalde liike. Käisime ka kasvuhoonetes ringi ja nägime palju eksootilisi taimi, näiteks õitsevaid orhideesid. Kasvuhoonete ümbruses oli palju peenraid ning meie suureks üllatuseks sammaldest tehtud toolid ja laud. Hiljuti oli õues õide puhkenud must lumeroos, mis tegelikult peaks õitsema kevadel.

See oli huvitav reis ja väärt kogemus. Olime väga rõõmsad, et saime sellisest üritusest osa võtta. Täname õpetaja Urve Lehestikku, kes selle põneva väljasõidu organiseeris.

Anna Simga
8.c klassi õpilane

Kirjanikud tuuritasid Põlvas

1. novembril 2011 külastasid Põlva Keskraamatukogu Kirjandustuur VIII raames kolm tuntud kirjanikku: Mihkel Mutt, Jürgen Rooste ja Tuuli Velling (Taul), viimane on tuntud ka muusikuna. Tuleb tunnistada, et sõna kirjanikud valdavad. Räägiti põnevalt nii eesti keelest kui kirjandusest, raamatutest ja kirjanikuks olemisest, meediast ja selle konkureerimisest kirjandusega, dadaismist ja Leninist. Lasti tekstidel kõneleda ja lugejaid kõnetada. Kirjanikke käisid kuulamas Põlva ÜG 11.c ja 12.c klassi õpilased.

Hulgaliselt memuaare kirjutanud Mihkel Mutt rääkis põnevaid lugusid nõukogude perioodist, kus kirjandus ja kirjanikud oli au sees ning tolleaegsetest teoste tiraažidest võivad praegused kirjanikud, Jürgen Rooste sealjuures, vaid unistada – 30 000, 45 000 eksemplari. Kirjanikud käisid palju erinevates seltsi- ja kultuurimajades lugejatega kohtumas. Tihti peegeldasid need kohtumised tavalist nõukogude elu, kus oli tarvis vaid põhjust, et „praznik“ püsti panna. „Nägin kultuurimaja uksel silti „Täna õhtul tants, pidu ja kirjanikud“, jutustas ta.

Raamatud olid vanasti auasi ja neid osteti koju ka siis, kui erilist isu lugeda polnud. „Minu isa ostis raamatuid, ostis ja ostis, aga mina loll sain asjast valesti aru ja hakkasin neid lugema,“ jutustas oma lapsepõlvest Jürgen Rooste. Tema mälestuste järgi mõõdeti inimese kultuuritaset raamaturiiuli järgi: kui üksteisel külas käidi, vaadati ikka, mis selle pere riiulil uut on. „Raamaturiiuli juurde võib ikka minna, aga kas me julgeksime tänapäeval teise süle-arvutisse sorima minna, vääääga ei tiku, kui just paragrahvi alla ei taha minna,” nentis ta. Samas leidsid nad, et vaatamata e-raamatute kiirele levikule jääb alles ka paberkandja, sest raamatu selg tekitab emotsioone, võimaldab mäletada. „Raamaturiiul on mälu tapeet,” võttis Mihkel Mutt teema kokku.

Pildil Juta Kruusmäe, Jürgen Rooste, Hedy Liin

Kirjanikud nentisid, et grafomaania on õudne haigus, sest praegu tegutsevat nende hinnangul Eestis ligi 50 000 kirjatsura. Kirjutavad kõik, kes vähegi arvavad end kirjutada oskavat, avaldamisvõimalusi on ka hulgaliselt. Avaldatakse aga ka väga viletsat loomingut. Kõneks tulid ka viimastel aastatel suurt populaarsust kogunud eluloorraamatud, mis Mutt´i ja Rooste arvates on vaid ajakirja Kroonika pikendused. Autobiograafiate hulk on õnneks praeguseks vähenenud, kuna inimesed on tüdinud kuulsuste eludes sonkimast ja nii mõnigi kord saaks ühest tavainimesest hoopis huvitavama loo.

Kõneldi ka noorte tulevikust Eestis. M. Mutt leidis, et Eesti on noorele inimesele karjääri alustamiseks väga hea koht: väike riik, vähe inimesi, väike sõel. Võimalus silma paista ja tippu jõuda on tunduvalt suurem kui näiteks sakslastel Saksamaal või prantslastel Prantsusmaal. Kõigi kolme arvamuse kohaselt võib ja tuleb välismaal õppida, korralik haridus omandada, ent pea seljas ei maksa kodumaa tolmu jalgadelt pühkida ja õnne otsima tormata. „Iga põlvkond arvab, et temaga sünnib uus maailm ja temaga sureb ilus hea ilm,” resümeeris Mutt.

Põnevad isiksused köidavad, poolteist tundi oli ühtaegu pikk kui lühike. Lauluviisi küll üles ei võetud, kuigi Tuuli Taul oleks ehk võinud oma loomingut ka muusikas esitada, ja päris peoks ei läinud, aga vürtsikat humoristlikku ja mutilikult teravat ja kohati iroonilist elunägemust oli mõnus kuulata.

Hedy Liin
12.c klassi õpilane

Teadmisterikas päev TÜ laborites

Oktoobri alguses pakkus bioloogiaõpetaja Urve Lehestik meile välja võimaluse külastada Tartu Ülikooli laboreid. Klass oli väga entusiastlik ja nii saigi minek 12. oktoobriks kokku lepitud.

Tartu Ülikooli Molekulaar- ja Rakubioloogia Instituudis võttis meid vastu professor Ants Kurg, kes pidas loengu geenitehnoloogiast ehk insenerigeneetikast. Eriti põhjalikult rääkis ta DNA sõrmejälgedest. Meile rohkem DNA analüüsina tuntud meetod võimaldab DNA-proovide võrdlemise abil tuvastada indiviide. Tänu sellele on võimalik selgitada välja sugulust näiteks vanaisa ja lapselapse vahel, tuvastada õnnetuses hukkunud ohvrit või identifitseerida kurjategija, kelle DNA on leitud kuritööpaigast. Geenianalüüside puhul tuleb DNA sageli kasutada polümeraasi ahelreaktsiooni (PCR), mille käigus saab ühest DNA koopiast teha väga palju koopiaid.

Seejärel asetatakse töödeldud DNA lõigud spetsiaalse geeliga täidetud vanni ja ühendades selle elektriväljaga, hakkavad negatiivselt laetud DNA fragmendid liikuma elektrofreesi käigus positiivse laengu poole. Kuna erinevad fragmendid on erineva pikkusega ja liiguvad seetõttu erineva kiirusega (st lühemad läbivad geeli kiiremini), moodustavad nad individuaalselt kordumatu mustri. Erinevaid mustreid võrreldes ongi võimalik tuvastada sugulus-sidemeid, kahtlusaluseid ja ohvreid.

Teiseks peatuseks oli meil Tartu Ülikooli Kliinikumi Geneetikakeskus. Seal rääkis tsütogeneetik Pille Tammur meile sellest, kuidas toimub loote kromosoomuuring ja milliseid haigusi tänu sellele on võimalik avastada. Uuringu läbiviimiseks on vaja võtta kas looteveest või platsentast rakke, millel on samasugune kromosoomide komplekt nagu lootel endal. Uuringuks võetud materjalis olevatel rakkudel lastakse jaguneda niikaua, kui on piisav hulk mitoosis olevaid rakke, neid analüüsitakse mikroskoopide ja vastavate arvutiprogrammide abil. Saime ka ise uurida erinevaid kromosoomide komplekte mikroskoobi all. Meile kõige tuttavamaks osutus Downi sündroomi kandev komplekt ehk 21. kromosoomi trisoomia, mis on ühtlasi ka kõige levinum kromosoomhaigus inimeste seas.

Kui me lõpuks kodupoole hakkasime sõitma, võis bussis kuulda rahulolevat suminat. Hoolimata kergest väsimusest oli meie klass käiguga ja saadud teadmistepagasiga väga rahul. Jääb üle vaid loota, et ka tulevastele abiturientidele on järgmisel aastal võimalik korraldada sama huvitav ja teadmisterikas väljasõit.

Linda Puusalu
12.b klassi õpilane